

BOXHOLMS KOMMUN

Antagen av Kfm 2019-02-11, § 6

BIBLIOTEKSPLAN

strömmande datorspel taktila e-böcker
filmerna pekböcker mp3-böcker cd-skivor
bilderböcker skönlitteratur böcker talböcker
daisyböcker dagstidningar språk
ljusböcker språkkurser
kartor uppslagsverk barnböcker
tidskrifter nättjänster facklitteratur
utländska musik databaser

för Boxholms bibliotek
2019-2022

Innehållsförteckning

	Sidan
1. Inledning	3
2. Bibliotekets uppdrag	3
3. Medieutbud	4
4. Barn och unga	5
5. Tillgänglighet	6
6. Biblioteket som mötesplats	7
7. Skolbibliotek	7
8. Utvecklingsmöjligheter	8
9. Styrdokument	9

1. Inledning

Boxholms kommun har ca 5 400 invånare. Boxholms bibliotek ligger central placerat i kommunhuset och utgör en självklar del av boxholmarnas vardag. Biblioteksplanen är Boxholms biblioteks styrdokument, som antas av Kommunfullmäktige. Enligt Bibliotekslagen 2013 (801) § 6 ska varje kommun ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Enligt § 17 i Bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplaner för sin biblioteksverksamhet. Boxholms biblioteks plan följer mandatperioderna och sträcker sig därför fyra år i taget.

Här följer inriktningsmålen för Boxholms kommun:

1. Bra kommunal verksamhet
2. Goda livsvillkor för Boxholms kommuns invånare och anställda
3. Ett lokalt näringsliv som utvecklas
4. Hållbart nyttjande av naturens resurser

2. Bibliotekets uppdrag

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Biblioteksverksamheten ska finnas öppen och tillgänglig för alla, oberoende av funktionsförmåga, ålder, etnicitet, kön, sexuell läggning, religion, nationalitet, språk eller samhällsklass. Biblioteket ska vara gratis, och det ska finnas tillgång till litteratur, i olika format, att låna avgiftsfritt. Biblioteken ska även öka kunskapen kring hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Bibliotekens prioriterade grupper är, utöver barn och unga, människor med funktionsnedsättningar, människor med utländsk bakgrund och människor vars modersmål tillhör de nationella minoritetsspråken. Biblioteket ska erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till olika gruppers behov.

- 4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.
- 5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på:
1. De nationella minoritetsspråken,
 2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
 3. lättläst svenska.

3. Medieutbud

Inom Götabiblioteken förbereds en gemensam medieplan, som ska sträcka sig från 2019-2022. Götabiblioteken är ett regionalt strategiskt och praktiskt samarbete mellan biblioteken i Östergötland och Tranås kommun. Götabiblioteken samarbetar kring medier, har ett gemensamt biblioteksdatasystem och ett gemensamt bibliotekskort. Biblioteken strävar efter att samordna sina rutiner för att göra det så enkelt som möjligt för användarna. Tillgång till databaser samordnas, så att man i hela Östergötland får tillgång till e-böcker, e-tidskrifter, e-arkiv för släktforskning mm.

Ett brett bestånd ska lägga grunden för en komplett medieförsörjning inom Götabiblioteken. Ett tydligt användarfokus ska finnas, något som tar sig uttryck i bland annat lyhördhet för inköpsförslag och att minimera låntagarnas väntetider på medier. Tillgången till information för invånarna ska vara fri och jämlik, med medborgaren i fokus och ett barn- och ungdomsperspektiv som genomsyrar bibliotekets bestånd.

Biblioteket är en resurs för både det formella och det informella lärandet. I Boxholm är vuxenstudierande en prioriterad målgrupp. Bibliotekets stöd till vuxnas lärande bidrar till höjd utbildningsnivå i kommunen och innebär i förlängningen en framtidssatsning för Boxholms kommun.

Urvalet ska baseras på ett aktivt ställningstagande och stå fritt från politiska, religiösa eller ideologiska påtryckningar. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. Boxholms bibliotek kan erbjuda ett brett bestånd av medier i olika format och på olika språk. Beståndet ska vara uppdaterat och spegla de behov och den efterfrågan som finns hos användarna. Folkbiblioteken ska sträva efter ett medieutbud som speglar världen ur en mångfald av perspektiv

Biblioteket har ett ansvar att bevara och bevaka lokal litteratur – såväl ny som av äldre datum – som handlar om hembygden eller har lokala författare som upphovsmän

Läs- och kunskapsfrämjande arbete

Litteraturförmedling och läsfrämjande arbete är en del av bibliotekets kärnverksamhet. Människor har i alla tider ägnat sig åt berättande och skapande. I dagens samhälle är konkurrensen om vår fritid allt hårdare, allt fler prioriterar bort läsandet till förmån för andra medier. Samtidigt är de flesta eniga om att läsning och kreativt skapande har en positiv inverkan på våra liv. För att uppmuntra till läsning och stimulera läslusten måste biblioteken testa nya former för litteraturförmedling. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet, på språk som anpassas efter befolkningen i kommunen.

Barn och ungdomslitteratur

§ 8 Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Enligt FN:s barnkonvention ska barn ges möjlighet till delaktighet och barnperspektivet ska genomsyra bibliotekens verksamhet.

På Boxholms bibliotek ska det finnas ett brett och aktuellt utbud av medier för barn. Särskilt fokus läggs på den lustfyllda läsningen. Barnens möjlighet till delaktighet och eget skapande ska vara framträdande.

4. Barn och unga

Biblioteket ska arbeta aktivt för att stimulera barn- och ungdomars läs- och språkutveckling. Mötet med språket och läsningen ska ske tidigt och vara fyllt av glädje, väcka nyfikenhet och lust. De övergripande nationella målen är:

- Att läsförmågan förbättras jämfört med idag
- Att fler än idag regelbundet tar del av både fack- och skönlitteratur
- Att kunskap om läsningens betydelse för utbildning, bildning och delaktighet i samhällslivet ökar jämfört med idag.

Boxholms bibliotek samarbetar med skola och förskola, BVC, m.fl. Boxholms bibliotek strävar även efter att barn på fritiden ska lockas att komma till biblioteket, detta med hjälp av en attraktiv biblioteksmiljö och givande verksamhet. Personalen ska vara öppen för nya arbetssätt och följa med i den nationella utvecklingen.

Boxholms bibliotek prioriterar verksamhet för de yngsta barnen, bland annat genom sagostunder vår och höst, barnboksveckor och andra aktiviteter. Folkbiblioteket stöder även aktivt lässtimulering i skolans lägre årskurser.

5. Tillgänglighet – digital och fysisk

Alla människor har rätt till kulturupplevelser och litteratur. Ibland behövs särskilda insatser, som att undanröja fysiska hinder i lokalerna eller att erbjuda särskilda medier. Biblioteket ska inte vara ett hinder, utan en möjlighet. Boxholms bibliotek har en tillgänglighetsplan som riktlinje för tillgänglighetsarbetet.

Biblioteket erbjuder olika medier för människor med olika funktionsnedsättningar, samt användarundervisning av dessa medier. Biblioteket ska lägga särskild vikt vid tillgänglighetsfrågor vid utformning av verksamheten.

Till ökad IT-användning i samhället hör risker för ökade digitala klyftor. Biblioteken har en viktig roll i att motverka ett digitalt klassamhälle. Idag handlar det inte bara om att erbjuda tillgång till publika datorer utan framför allt om användarundervisning och att lära datorovana att ta del av information och samhällstjänster på Internet. Detta innebär att biblioteket, och bibliotekspersonalen, måste ligga i framkant vad gäller kunskap om ny teknik.

I Boxholm har biblioteket i många avseenden funktionen av ett medborgarkontor. Bibliotekspersonalen handleder vid internetärenden, hänvisar till rätt samhällsinstanser med mera. I den mån det är möjligt ska biblioteket samarbeta med andra aktörer.

Biblioteket tillhandahåller information genom olika medier, referensservice, samhällsinformation och tillgång till Internet. Syftet är att alla kommuninvånare ska klara av att delta i den demokratiska processen.

6. Biblioteket som mötesplats

Biblioteket är det publika vardagsrummet, ett ställe att knyta kontakter – och upprätthålla dem. Biblioteket är öppet för alla, oavsett bakgrund. För många nyanlända är biblioteket en viktig mötesplats för att komma i kontakt med det svenska samhället.

Vi lever i ett samhälle som ständigt förändras och förnyas. Biblioteket ska spegla det samhälle vi lever i, både vad gäller innehåll och utformning. Utöver detta ska biblioteket särskilt prioritera information och läsförmedlande arbete till människor med utländsk bakgrund. Boxholms bibliotek erbjuder aktiviteter för människor med annat modersmål, som vill och behöver öva sig i att kommunicera på svenska.

Biblioteket bidrar till att berika människors liv genom att erbjuda författarbesök och föreläsningar inom olika områden. Genom att få ta del av andra människors skapande växer också vår egen kreativitet. Biblioteket erbjuder kommuninvånarna ett varierat program- och utställningsutbud för olika åldrar, som kännetecknas av bredd och mångfald, i samarbete med föreningar, studieförbund och privatpersoner.

Hembygdens historia och traditioner hålls levande för att människor ska kunna känna sig rotade i sin bygd. I Boxholm är många intresserade av sin lokala historia, vilket även avspeglar sig i både i bibliotekets utställnings- och programutbud, samt i bibliotekets medieutbud.

Biblioteket jobbar för att uppmärksamma kommuninvånarna på vad som pågår på biblioteket, i form av så väl tjänster som programverksamhet. Vi jobbar aktivt med att marknadsföra oss via sociala medier, webbplatser samt via tidningar och informationsblad.

7. Skolbibliotek

Alla elever ska enligt bibliotekslagen § 10 ha tillgång till ett skolbibliotek.

Skolinspektionen ställer följande krav på skolbibliotek:

- Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.
- Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
- Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Boxholms kommuns skolbibliotek satsar framförallt på läsfrämjande verksamhet. Biblioteken ska ha böcker som passar alla läsnivåer och inom samtliga genrer. En viktig del i detta handlar om att vidga vyer kring normer och värderingar genom att erbjuda litteratur som väcker eftertanke.

Skolbiblioteket erbjuder facklitteratur och kan även bistå lärarna med hjälp vid undervisning i informationssökning och källkritik. På Stenbockskolans skolbibliotek ingår elever i årskurs 3-6 i ett biblioteksråd. Där har eleverna möjlighet att påverka bibliotekets boksortiment, dess programutbud samt skyltning. De lär sig även hur man på ett demokratiskt sätt kan påverka sin skolmiljö.

Skolbibliotekarien tar regelbundet emot klassbesök, där hen har möjlighet att matcha böcker med elevernas läsnivå och intressen. Varje höst initierar bibliotekarien ett läsprojekt, då böcker köps in med hjälp av pengar från Kulturrådet. Dessa böcker placeras i boklådor vilka cirkulerar mellan årskurserna på både låg- och mellanstadiet. Varje årskurs har boklådorna under en begränsad period och fokuserar då extra på läsningen. Eleverna har sedan möjlighet att rösta på sina favoritböcker och slutligen presenteras en topplista med de böcker som har varit mest populära inom kategorierna skönlitteratur respektive facklitteratur.

8. Utvecklingsmöjligheter

Meröppet

Boxholms bibliotek skulle kunna erbjuda sina besökare och låntagare en större möjlighet till att nyttja biblioteket om det var meröppet. Meröppet skulle innebära att de låntagare som sökt och fått godkänt för inträde, skulle kunna uppehålla sig i bibliotekets lokaler innan och efter bibliotekets öppettider för lån av böcker, fortsatta studier, läsning och informationssökning.

Digital delaktighet

Samhället utvecklas digitalt i ett rasande tempo och det är många människor som står utanför den digitala världen. Biblioteket ska jobba för att öppna dörrar för människor samt visa dem nya vägar in i den digitala världen. Boxholms bibliotek skulle behöva hitta verktygen för att nå människor som lever utanför den digitala världen, för att sedan förmedla vidare den kunskap vi bär på.

Mångkultur

Boxholms bibliotek ska sträva efter att anpassa litteratur och verksamhet efter hur sammansättningen av kommunens invånare ser ut. Biblioteket ska sträva efter att anpassa medier och läsförmedlande arbete, samt information, efter de språk som talas i kommunen och de behov som finns av lättare svenska och information i klartext.

9. Styrdokument

Sveriges Riksdags Bibliotekslag 2013 (801)

Regional biblioteksplan för Östergötland 2016-2019

Bibliotekens internationella manifest

Kulturrådet – Läsförmedlande insatser

FN:s barnkonvention

Skolinspektionen – Råd och vägledning skolbibliotek

